

Sammenlignet med Kontrol-distrikterne er Dødeligheden i Forsøgsdistrikterne for Landdistrikternes Vedkommende nedsat med 0,3 pCt. og for Københavnsdistriktets Vedkommende med 0,6 pCt. — For Landets samlede Landdistrikter, som i 5-Aarsperioden 1929—33 incl. havde 192.976 levendefødte Børn, fraregnet de i 1. Levemaaned døde, vilde dette betyde 579 Spædbørns Liv reddet i denne Periode og for Københavns Vedkommende med 45.346 levendefødte Børn, fraregnet de i 1. Levemaaned døde, 272 Spædbørns Liv reddet.

Som foran bemærket giver Kontrol-distriktet næppe et helt paalideligt Sammenligningsmateriale. En Sammenligning mellem Spædbørnsdødeligheden i Forsøgsdistrikterne og i Kontrol-distrikterne, taget som Grundlag for Bedømmelse af Sundhedsplejerskernes Arbejde, maa, saa vidt man kan skønne, naar alle Forhold tages i Betragtning, give den strengest mulige Vurdering — saa streng, at den neppe er helt retfærdig.

Og alligevel, til Trods herfor, er Resultatet afgjort gunstigt. Dette Indtryk forstærkes imidlertid og vinder i Sikkerhed ved at sammenligne Spædbørnsdødeligheden i de to Forsøgsdistrikter paa Landet med Landets samlede Landdistrikter. — For Københavns Vedkommende tillader Forholdene ikke en tilsvarende Udvidelse af Sammenligningsomraadet, allerede af den Grund, at Forsøgsarbejdet her kun er udført blandt Børn født i Ægteskab, foruden at Forsøgsdistriktet, der var beliggende paa Vesterbro, kun kan sammenlignes med bestemte andre Bydele — som f. Eks. visse Kvarterer paa Nørrebro, hvor Kontrol-distriktet fandtes:

Antallet af Levendefødte i Perioden 1929—1933 incl. i samtlige Landdistrikter var, fraregnet de i 1. Levemaaned døde: 192.976.

Af disse døde 5,3 pCt. — i alt 10.254. Med en Dødelighed som i de 2 Forsøgsdistrikter paa Landet: 2,9 pCt., vilde der kun være døde 5596, altsaa i alt være reddet 4658 Børns Liv.

Der er for Sundhedsstyrelsen ingen Tvivl om, at man ved et sygdomsforebyggende Arbejde, som det er blevet udført af Sundhedsplejerskerne i de tre Forsøgsdistrikter, vil formaa at nedsætte Spædbørnsdødeligheden her i Landet i ikke uvæsentlig Grad — til Værdier som Norge, Sverige og Island allerede har naaet.

Som før sagt, er der her først gjort Rede for *Dødeligheden*, fordi det derigennem er muligt at undersøge rent talmæssigt, om der er Virkning at paavise af det iværksatte hygiejniske Arbejde. Den formindskede Dødelighed betyder *ikke*, at det ved særlig kyndig Sygepleje er lykkedes at redde en Række svagelige Individuer, der uden denne havde været et sikkert Dødens Bytte, og nu kun henvist til at fortsætte Tilværelsen som skrøbelige og svækkede Børn. Den formindskede Spædbørnsdødelighed er her Udtryk for, at Sygeligheden blandt samtlige Spædbørn i de paagældende Distrikter er blevet mindre, saaledes at alle disse Børn gennemsnitlig naar 1-Aars Fødselsdagen sundere og mere modstandsdygtige over for Sygdomsangreb end f. Eks. Gennemsnittet af Kontrol-distrikternes Spædbørn.

Sundhedsplejerskerne har ført Journal over hvert Barn. Ved Bearbejdelsen af dette Journalmateriale, viser det sig da ogsaa, at ca. 60 pCt. af Forsøgsdistrikternes Børn har været fuldstændig raske i hele det første Leveaar, og at Sygeligheden i det hele har været ringe. Hertil kommer yderligere det Forhold, at Sygdomme hos Børnene ved Sundhedsplejerskernes Hjælp er blevet erkendt og Lægehjælp tilkaldt paa et tidligere Tidspunkt end sædvanlig, hvorved de enkelte Sygdomsperioder ikke sjældent vil være blevet afkortet og Sygehusindlæggelse utvivlsomt i adskillige Tilfælde undgaaet.

En særlig Gruppe Børn maa i denne Forbindelse kort omtales. Blandt de af Sundhedsplejerskerne tilsete Børn var ikke mindre end 249 født før Tiden. Af disse døde kun 18, Resten — 231 — lykkedes det at holde i Live og faa plejet saa godt, at de ved Slutningen af det første Leveaar var sunde, levedygtige Børn til Trods for, at adskillige af dem ved Fødselen var meget undervægtige. 19 af disse Børn vejede saaledes mellem 1500—2000 gr og 5 kun 12—1300 gr, medens den gennemsnitlige Vægt for nyfødte er 3500 gr.

Sundhedsplejerskernes Arbejde har taget Sigte paa at raadgive og vejlede Mødrene i alle Forhold vedrørende Spædbørnenes Pleje og Ernæring. Der er med Hensyn til *Ernæringen* i første Række blevet ført en energisk Propaganda for Diegivningen. Resultatet heraf har været godt. Af de i alt 2624 tilsete Spædbørn er kun 155 eller 5,9 pCt. af disse blevet ernæret udelukkende ved kunstig Ernæring;